

Verwachte kennis van boekhouding en bedrijfsvoering

Zie de bijlage bij het competentieprofiel van de curator: <https://www.rechtbanken-tribunaux.be/nl/ondernemingsrechtbank-antwerpen/info?page=n919>

Van een curator wordt verwacht dat hij/zij zelfstandig potentieel te realiseren activa kan identificeren en/of afleiden uit de boekhouding, alsook dat hij/zij de in het faillissement ingediende schuldvorderingen kan verifiëren op basis van de boekhouding.

De vereisten hiertoe zijn:

- Basiskennis van de boekhoudkundige verplichtingen van een natuurlijke persoon-ondernemer / vereniging / onvolmaakte rechtspersoon / Comm. V. / vennootschap / ...
- Inzichtelijke basiskennis van de techniek van het dubbel boekhouden en boekhoudkundige begrippen in het algemeen;
- Essentieel: grondig begrip en diepgaande analysevaardigheid van een (gepubliceerde) jaarrekening
 - o Weten welke onderdelen er zijn;
 - o Weten wat waar staat en waarom;
 - o De onderlinge samenhang tussen de verschillende onderdelen van een jaarrekening begrijpen;
 - o De onderliggende elementen en stavingstukken van een jaarrekening kennen, begrijpen en kunnen analyseren;
 - o (Vermoeden van) anomalieën, hiaten of fouten uit een boekhouding / jaarrekening kunnen herkennen, zo bijvoorbeeld: indicatoren zwart circuit, onttrekking van middelen, “gepland” faillissement.
- Voldoende zelfzekerheid en competentie om een inhoudelijk en gericht debat met de bedrijfsleiding en/of boekhouder/accountant van een gefailleerde aan te gaan, ook als die niet te goeder trouw zijn.

Opmerking/feedback: in de voorbije selectiecyclus is gebleken dat ettelijke kandidaten niet beseften dat een goed begrip van de techniek van het dubbel boekhouden vereist is om gericht opzoekingen in een boekhouding te kunnen doen.

Samenstelling van de jury

- voorzitter : academicus – in het verleden was dit een professor boekhouden faculteit rechten en T.E.W. UA;
- bijzitter 1: cijferbeoefenaar – in het verleden was dit een lid/voorzitter examencommissie accountants;
- bijzitter 2: beroepsrechter met ervaring in insolventie;

Zo mogelijk zijn alle leden van de jury actief in de afhandeling van faillissementen (als rechter-commissaris of als beroepsrechter)

Beoordeling

De algemene vergadering van beroepsrechters, die beslist of een kandidaat al dan niet wordt toegelaten tot de lijst van curatoren, gaf de jury volgende richtlijnen m.b.t. de quotering: **om geslaagd te zijn, dient men 12/20 te halen.**

- 8 & 9/20 : voldoende kennis, te weinig inzicht (niet delibereerbaar)
- 10 & 11 /20 : voldoende inzicht, iets te weinig kennis (delibereerbaar)
- 12 /20 : voldoende inzicht, voldoende kennis

Gezien de proef het oogmerk heeft te beoordelen of de kandidaat zelfstandig kan werken als curator, dient de kandidaat de kennis ook praktisch te kunnen toepassen.

Verloop proef

- Voorbereidingstijd
 - o kandidaten krijgen een set vragen en een casus
 - o minimaal 30 minuten voorbereidingstijd
 - o schriftelijke voorbereiding dient integraal afgegeven te worden (en bewaard)
- Gesprek met de jury: 30 minuten. Na de proef zal de jury kort overleggen en de kandidaat onmiddellijk in kennis stellen van diens score. Indien nuttig zal feedback worden gegeven.
- Inhoud van de vragen:
 - o begrippen & techniek van dubbel boekhouden (zo o.a. de courante boekhoudrekeningen, algemene boekhoudprincipes, administratie van de activa, ...)
 - o inzicht in de samenhang en de logica van dubbel boekhouden / van een jaarrekening
 - o casus: analyse van een jaarrekening (in het licht van navolgend faillissement)

Een aantal van de vragen zijn in mindere of meerdere mate “kapstokvragen”, met andere woorden vragen die worden gesteld om – in dialoog – de diepte van de kennis te testen, in het bijzonder wanneer de vereiste kennis niet duidelijk blijkt uit de eerder gegeven antwoorden.

Bijv:

- Leg uit: wat is actief en passief, wat zijn actief- en passiefrekeningen;
- Waarom dient actief steeds gelijk te zijn aan passief;
- Hoe is het genormaliseerd rekeningenstelsel opgebouwd.

Vereiste voorbereiding

Algemeen: bijv. cursus boekhouden faculteit rechten of accountancy faculteit T.E.W.

Specifiek: de jury raadt met aandrang aan, en acht het zelfs onontbeerlijk, dat de kandidaat een aantal reële boekhoudingen doorneemt met in het achterhoofd de vraag hoe bepaalde transacties (bijv. aankoop, BTW, voorraad, betaling leveranciers, rekening-courant, leningen, enz.) worden geboekt:

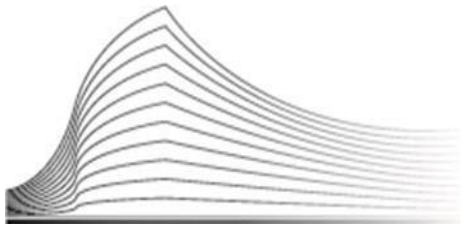
- Tegenpost(en);
- worden ze geboekt in de balansrekeningen of in de kosten- of opbrengsten rekeningen;
- Wat is de rol van de journaals en/of grootboek daarin;

- Wat vindt u terug in het grootboek (algemeen & per lijn).
- Hoe wordt het resultaat bepaald en hoe wordt een boekhoudperiode afgesloten en opgestart in de daaropvolgende boekhoudperiode.
- Enzovoort.

Het is daarbij meer dan nuttig één of meerdere correct gevoerde boekhoudingen door te nemen, maar ook – tijdens de stageperiode – boekhoudingen door te nemen zoals die na faillissement worden aangetroffen.

Inspiratie en bijkomende documentatie kan gevonden worden op het internet, bijv.

- <https://www.kmcockpit.be/nl-be/publicaties/boekhouding/de-100-meest-gevraagde-journaalposten/de-100-meest-gevraagde-journaalposten-opzoeking-volgens-rekeningnummer>
- Claessens.be

Competentieprofiel curator

Situatieschets:

Art. XX 122 § 1, lid 1 WER bepaalt dat de curators worden gekozen uit de lijst, opgesteld door de Algemene Vergadering van de ondernemingsrechtbank.

De kandidaat zelf dient, buiten het feit dat hij advocaat is, tevens een bijzondere opleiding te hebben genoten, en waarborgen te bieden inzake bekwaamheid op het gebied van vereffeningprocedures (art. XX 122 § 1 lid 2 WER). De Koning heeft nog geen initiatief genomen m.b.t. de voorwaarden inzake opleiding en bekwaamheid. De rechtbank ziet zich dan ook genoodzaakt om deze voorwaarden zelf te specificeren.

Hiertoe werd een werkgroep samengeroepen, bestaande uit de verschillende relevante stakeholders in deze (curatoren, rechter-commissarissen en magistraten). Via een gestructureerde methodologie (www.cubiks.be; jobprofiling tool) en onder professionele begeleiding kwam de werkgroep tot een consensus betreffende het verder beschreven competentieprofiel.

Het advies van de voorzitter van de rechtbank, de voorzitter in ondernemingszaken, de Procureur des Konings en de stafhouder wordt bij het dossier van elke kandidaat gevoegd.

De rechtbank wenst tijdig duidelijk te maken hoe hoger vermelde voorwaarden (wettelijke bepalingen) concreet zullen worden ingevuld/getoetst bij de adviesverlening door de voorzitter van de rechtbank. Op die manier kunnen kandidaten zich op een relevante manier voorbereiden.

Om de kwaliteit van de instroom van curatoren maximaal te garanderen kiest de ondernemingsrechtbank ervoor een functieprofiel op te stellen waarbij de “voorwaarden inzake opleiding en bekwaamheid” verder gespecificeerd worden en aangevuld worden met een aantal noodzakelijke competenties. Dit functieprofiel wordt publiek gemaakt en dient als objectieve basis voor de selectie/adviesverlening van nieuwe curatoren en als instrument voor de begeleiding en evaluatie van bestaande curatoren.

Het geschetste profiel en de wijze van adviesverlening kadert in de huidige stand van de wetgeving en zal in geval van wetswijzigingen, zo nodig, aangepast worden.

Verder kan de rechtbank uiteraard, uit beleidsmatige overwegingen, beslissen om de lijst van curatoren gesloten te houden of eventueel slechts een beperkt aantal curatoren toe te laten. Dit in functie van het aantal faillissementen en de noodzaak dat curatoren voldoende omzet/inkomsten uit de hen toegewezen faillissementen moeten kunnen halen om hun expertise in stand te kunnen houden en hun kantoor, gericht op de afhandeling van faillissementen, te kunnen organiseren.

Profiel:

a) Wettelijke voorwaarden (art. XX 122 § 1, lid 2 WER):

- advocaat, ingeschreven op een tableau van een Orde van Advocaten
- bijzondere opleiding genoten:
 - o een opleidingscyclus voor curatoren, die verschillende aspecten van de faillissementsprocedures omvat
 - o specifieke opleidingen i.v.m. het insolventierecht en aanverwante materies, waaruit een blijvende interesse voor de materie blijkt, alsook specifieke kennis die een meerwaarde kan bieden voor de afhandeling van specifieke faillissementen, zullen bij de adviesverlening in overweging worden genomen.
- waarborgen bieden inzake bekwaamheid op het gebied van vereffeningprocedures:
 - o ervaring geconcretiseerd in aantoonbare, effectieve en concrete samenwerking met een curator gedurende minstens twee jaar als tableau advocaat op het ogenblik van de kandidatuurstelling of gelijkwaardig door specifieke, doorgedreven concrete aantoonbare ervaring in insolventierecht van ondernemingen.
 - o vertrouwdheid met de diverse reglementaire en wettelijke aspecten op het vlak van afhandeling van faillissementen (Insolventierecht, vennootschapsrecht, fiscaalrecht, sociaal (straf)recht, rangregeling, ...)
 - o kennis van boekhouding en bedrijfsvoering

in dit verband wordt verwacht van een curator dat hij/zij zelfstandig potentieel te realiseren activa kan identificeren en/of afleiden uit de boekhouding, alsook dat hij/zij de in het faillissement ingediende schuldvorderingen kan verifiëren op basis van de boekhouding. De vereisten hiertoe worden als bijlage gevoegd bij dit competentieprofiel.

b) competenties:

- geeft blijk van een uitstekende persoonlijke organisatie. Is in staat een veelheid aan informatie en documentatie te structureren en te beheren.
- is zeer zelfstandig in het bepalen van doelstellingen en de manier waarop deze best bereikt worden.
- is gedreven en geëngageerd, toont een grote motivatie en betrokkenheid.

- ziet en bewaakt de grote lijnen, maar besteedt ook ruime aandacht aan het controleren van de juistheid van details.
- vindt een goed evenwicht tussen assertiviteit en diplomatie: is empathisch wanneer het kan, maar kordaat en direct wanneer dit nodig is voor het behalen van een resultaat.
- neemt de tijd om een beslissing grondig te overwegen, maar kan en durft, indien de omstandigheden dit vragen, beslissen op basis van onvolledige informatie.
- is integer: hecht veel belang aan werkethiek en deontologie

De wettelijke voorwaarden en competenties zullen bevestigd en getoetst worden naar aanleiding van de adviesverlening, volgens nader te bepalen modaliteiten. Voorafgaand aan het gesprek met het oog op de adviesverlening, zal een boekhoudkundige proef georganiseerd worden.

Verwachte kennis van boekhouding en bedrijfsvoering

(Bijlage bij het competentieprofiel van de curator / ondernemingsrechtbank Antwerpen)

Van een curator wordt verwacht dat hij/zij zelfstandig potentieel te realiseren activa kan identificeren en/of afleiden uit de boekhouding, alsook dat hij/zij de in het faillissement ingediende schuldvorderingen kan verifiëren op basis van de boekhouding. De vereisten hiertoe zijn:

- Basiskennis van de boekhoudkundige verplichtingen van een natuurlijke persoon-ondernemer / vereniging / onvolmaakte rechtspersoon / CommV / vennootschap / ...
- Inzichtelijke basiskennis van de techniek van het dubbel boekhouden en boekhoudkundige begrippen in het algemeen;
- Essentieel: grondig begrip en diepgaande analysevaardigheid van een (gepubliceerde) jaarrekening
 - Weten welke onderdelen er zijn;
 - Weten wat waar staat en waarom;
 - De onderlinge samenhang tussen de verschillende onderdelen van een jaarrekening begrijpen;
 - De onderliggende elementen en stavingstukken van een jaarrekening kennen, begrijpen en kunnen analyseren;
 - (Vermoeden van) anomalieën, hiaten of fouten uit een boekhouding / jaarrekening kunnen herkennen.

Voldoende zelfzekerheid en competentie om een inhoudelijk en gericht debat met de bedrijfsleiding en/of boekhouder/accountant van een gefailleerde aan te gaan – ook als die niet te goeder trouw zijn.